

BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
VRHOVNI SUD  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE  
Broj 43 0 Rs 162174 19 Spp  
Sarajevo, 09.10.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Zenici za rješavanje spornog pravnog pitanja od 18.06.2019. godine, na osnovu odredbe člana 61c. Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – u daljem tekstu ZPP), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta (Službeni glasnik BiH broj 66/12 i 40/14), na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 09.10.2019. godine donio je

### O D L U K U

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Zenici za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu tog suda broj 43 0 Rs 162174 18 Rs koji glasi:

„Da li se u situaciji kada su tužitelji invalidi II kategorije zbog povrede na radu, preraspoređeni na drugo radno mjesto, primjenjuje zastarni rok od pet godina propisan odredbom člana 376. Zakona o obligacionim odnosima (zastara materijalne štete-izgubljena dobit) ili se primjenjuje zastarni rok propisan odredbom člana 115. Zakona o radu Federacije BiH?“

### O b r a z l o ž e n j e

U predmetnoj pravnoj stvari tužitelj je podnio Općinskom sudu Zenica tužbu protiv tuženog poslodavca (kod koga je radio na radnom mjestu kopača sve do povređivanja na radu, kada je rješenjem Federalnog zavoda PIO/MIO KAS Zenica od 13.12.2002. godine tužitelju kao invalidu II kategorije invalidnosti priznato pravo na zaposlenje na drugom odgovarajućem poslu koji obavlja KV banjar, kao i poslove koji ne ulaze u poslove u jami i noćnoj smjeni i na svim mjestima gdje bi mogao ugroziti svoj ili život drugih) radi isplate naknade plaće kao razlike plaće koju je ostvarivao kao kopač u jami i plaće koju prima za rad na drugom radnom mjestu. Tužbeni zahtjev tužitelj postavlja, a kako navodi u tužbi, u dvije varijante i to prema ugovoru o radu, pravilniku o radu tuženog i Granskom kolektivnom ugovoru za oblast rudarstva ili po drugoj varijanti kao razliku plaće koju prima i naknade koja mu pripada po odredbama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju Federacije BiH, te analizom plaća tri uporedna radnika, koji iznos razlike za period od 01.08.2015. godine do 01.08.2018. godine određuje u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM, mjesečno po 100,00 KM.

Dopisom od 17.06.2019. godine, koji je zaprimljen kod ovog suda 18.06.2019. godine Općinski sud u Zenici dostavio je ovom sudu zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja u smislu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku.

U zahtjevu prvostepeni sud navodi da se pred Općinskim sudom u Zenici vodi veći broj postupaka (navodi brojeve većeg broja predmeta sa identičnim tužbenim zahtjevom) i da se u svim predmetima kao sporno, prejudicijelno, pitanje postavlja pitanje zastare potraživanih iznosa s obzirom na različiti pravni osnov na kome su utemeljeni i tretirani potraživani iznosi. U većem broju odluka, koje su priložene uz zahtjev, je odlučivano kao o zahtjevu za naknadu materijalne štete zbog izgubljene zarade u skladu sa odredbom člana 193. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, zbog čega se i postavlja pitanje primjene odredbi iz člana 376. Zakona o obligacionim odnosima. U drugim predmetima naknada je zahtjevana kao razlika neisplaćenih plaća.

U predmetu Kantonalnog suda u Zenici broj 41 0 Rs 045368 16 Rsž od 22.11.2016. godine prvostepenom i drugostepenom presudom tužiteljima je utvrđena naknada zbog manje plaće na drugom odgovarajućem poslu (član 75. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH), određena na način kako je propisano članom 78., 79., 80. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH. Prigovor zastare potraživanja drugostepeni sud cijeni u skladu sa odredbom člana 106. Zakona o radu, koji se primjenjuje na predmetna potraživanja (član 115. Zakona o radu Federacije BiH-novi zakon), što bi odgovaralo odredbi člana 106. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH (...“naknada plaće zbog manje plaće na drugom odgovarajućem radnom mjestu određuje se u mjesečnom iznosu i dospijeva za isplatu zajedno sa plaćom, a isplaćuje je preduzeće i drugo pravno lice odnosno poslodavac).

Pravnom stavu iz navedene odluke Kantonalnog suda Zenica suprotstavljen je stav u odluci istog suda od 13.03.2019. godine, (navodi predlagatelja), prema kojem pravo tužitelja na utuženje za isplatu razlike plaća zastarijeva u roku od pet godina od momenta utvrđenja invalidnosti, koji stav, a kako tvrdi predlagatelj je uticao na podnošenje prijedloga za rješavanje spornog pravnog pitanja.

Iz sadržaja zahtjeva i priloženih odluka se može zaključiti da je drugostepeni sud (Kantonalni sud u Zenici) u dvije odluke povodom istog pitanja (sporno pitanje) izrazio dva različita pravna stava.

Prvostepeni sud je uz zahtjev priložio i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja uz izraženi stav da su predmetna potraživanja iz radnog odnosa koja zastarijevaju prema odredbama člana 115. Zakona o radu Federacije BiH, u roku od tri godine od dana nastanka obaveze. Svoj stav potvrđuje istim stavom izraženim u odlukama općinskih i kantonalnih sudova i u presudi Vrhovnog suda Federacije BiH, uz navođenje brojeva odluka.

Prema odredbi člana 61a. Zakona o parničnom postupku postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja se pokreće ukoliko pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju, koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima. Postupak zahtjevom pokreće prvostepeni sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke. Svako drugačije tumačenje navedene odredbe bi bilo preširoko i dovelo bi do situacije da bi u bilo kojem predmetu sud i stranke mogli tražiti rješavanje

bilo kog spornog pravnog pitanja. U konkretnom slučaju zahtjev je podnio prvostepeni sud nakon što je drugostepeni sud (u drugom predmetu) izrazio pravni stav o predmetu spora pred prvostepenim sudom, koji je suprotan stavu izraženom o istom pitanju u ranije donijetoj odluci istog drugostepenog suda, pa je očigledno da predmetni zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja ne ispunjava uvjete iz člana 61a. Zakona o parničnom postupku za meritorno rješavanje. Odredbe Zakona o parničnom postupku za rješavanje spornog pravnog pitanja omogućavaju da Vrhovni sud Federacije BiH samo prije donošenja prvostepene presude uzme određeni predmet u razmatranje i zauzme pravni stav o prethodnom pravnom pitanju koje ima prejudicijelni značaj za odlučivanje u većem broju predmeta. U ovom slučaju je zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja stavljen nakon donošenja drugostepene odluke u istoj pravnoj stvari, a u drugom predmetu, sa izraženim drugačijim stavom u odnosu na stav iz ranije donijete odluke drugostepenog suda. Dakle, stav o predmetnom spornom pravnom pitanju su nižestepeni sudovi već zauzeli, ali su njihovi stavovi kontradiktorni.

Pravilnim tumačenjem odredbi člana 61a.-61f. Zakona o parničnom postupku koje uređuju postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja dolazi se do zaključka da je isključena primjena ovog instituta kada postoje različiti stavovi prvostepenog i drugostepenog suda, istog drugostepenog suda i drugih sudova po određenom pravnom pitanju. Razlog za pokretanje rješavanja spornog pravnog pitanja ne može biti postojanje različitih odluka drugih sudova u pogledu tog pitanja, jer to ne proizilazi iz naprijed citiranih odredbi Zakona o parničnom postupku.

Vrhovni sud Federacije BiH može izraziti svoje stanovište o spornom pravnom pitanju samo prilikom odlučivanja povodom izjavljene revizije protiv tih drugostepenih odluka.

Kako nije ispunjen uvjet za rješavanje spornog pravnog pitanja iz člana 61a. Zakona o parničnom postupku, Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH je odlučilo kao u izreci primjenom odredbe člana 61c. stav (1) Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica Građanskog odjeljenja  
Vrhovnog suda Federacije BiH  
Zdravka Grebo Jevtić, s.r.